

ATODLEN 22

(a gyflwynir gan adran 30(1))

RHYDDHADAU AMRYWIOL

Rhyddhadau goleudai

- 1 Mae trafodiad tir yr ymrwymir iddo drwy neu o dan gyfarwyddyd yr Ysgrifennydd Gwladol at ddibenion rhoi effaith i Ran 8 o [Ddeddf Llongau Masnach 1995 \(p. 21\)](#) (goleudai) wedi ei ryddhau rhag treth.
- 2 (1) Mae trafodiad tir yr ymrwymir iddo drwy neu o dan gyfarwyddyd Trinity House at ddiben cyflawni'r gwasanaethau y cyfeirir atynt yn adran 221(1) o [Ddeddf Llongau Masnach 1995 \(p. 21\)](#) wedi ei ryddhau rhag treth.
(2) Yn y paragraff hwn, mae i "Trinity House" yr ystyr a roddir gan adran 223 o [Ddeddf Llongau Masnach 1995 \(p. 21\)](#).

Rhyddhad lluoedd arfog sy'n ymweld a rhyddhad pencadlysoedd milwrol rhyngwladol

- 3 Mae trafodiad tir yr ymrwymir iddo gyda'r nod o—
  - (a) adeiladu neu ehangu barics neu wersylloedd ar gyfer lluo arfog sy'n ymweld,
  - (b) hwyluso hyfforddi lluo arfog sy'n ymweld, neu
  - (c) hybu iechyd neu effeithlonrwydd lluo arfog sy'n ymweld,wedi ei ryddhau rhag treth.
- 4 (1) Mae paragraff 3 yn cael effaith mewn perthynas â phencadlys milwrol rhyngwladol dynodedig fel pe bai—
  - (a) y pencadlys yn lu arfog sy'n ymweld o wlad ddynodedig, a
  - (b) aelodau'r lluo arfog hwnnw yn cynnwys y personau hynny sy'n gwasanaethu yn y pencadlys, neu sy'n gysylltiedig ag ef, sy'n aelodau o luoedd arfog gwlad ddynodedig.
(2) Yn y paragraff hwn, ystyr "dynodedig" yw dynodedig at y diben o dan sylw drwy neu o dan unrhyw Orchymyn yn y Cyfrin Gyngor a wneir i roi effaith i gytundeb rhyngwladol.
- 5 Ym mharagraffau 3 a 4, ystyr "lluo arfog sy'n ymweld" yw unrhyw gorff, mintai neu ddiolliad o luoedd arfog gwlad sydd am y tro yn bresennol, neu a fydd yn bresennol, yn y Deyrnas Unedig drwy wahoddiad Llywodraeth Ei Mawrhydi yn y Deyrnas Unedig.

Rhyddhad ar gyfer eiddo a dderbynnir i dalu treth

- 6 Mae trafodiad tir—
  - (a) yr ymrwymir iddo o dan adran 9 o [Ddeddf Treftadaeth Genedlaethol 1980 \(p. 17\)](#) (gwaredu eiddo a dderbynnir gan y Comisiynwyr Cyllid a Thollau i dalu treth etifeddiant) ac y trosglwyddir eiddo drwyddo i berson a grybwyllir yn is-adran (2) o'r adran honno, neu
  - (b) yr ymrwymir iddo o dan is-adran (4) o'r adran honno,wedi ei ryddhau rhag treth.

Rhyddhad cefnffyrdd

- 7 (1) Mae trafodiad tir y mae Gweinidogion Cymru yn barti iddo, neu y mae'r Ysgrifennydd Gwladol yn barti iddo, wedi ei ryddhau rhag treth—
- (a) os yw'n ymwneud â phriffordd neu briffordd arfaethedig sy'n gefnffordd neu a fydd yn gefnffordd, a
  - (b) oni bai am y paragraff hwn, pe byddai treth yn daladwy mewn cysylltiad â'r trafodiad fel traul yr eir iddo gan Weinidogion Cymru neu'r Ysgrifennydd Gwladol o dan [Ddeddf Priffyrdd 1980 \(p. 66\)](#).
- (2) Yn y paragraff hwn—
- mae i “cefnffordd” yr ystyr a roddir i “trunk road” gan adran 329(1) o [Ddeddf Priffyrdd 1980 \(p. 66\)](#);
  - mae i “priffordd” yr ystyr a roddir i “highway” gan adran 328 o'r Ddeddf honno;
  - mae i “priffordd arfaethedig” yr ystyr a roddir i “proposed highway” gan adran 329(1) o'r Ddeddf honno.

Rhyddhad ar gyfer caffaeliadau gan gyrff a sefydlir at ddibenion cenedlaethol

- 8 Mae trafodiad tir wedi ei ryddhau rhag treth os yw'r prynwr yn un neu ragor o'r canlynol—
- (a) Ymddiriedolwyr yr Amgueddfa Brydeinig;
  - (b) Ymddiriedolwyr Cronfa Goffa'r Dreftadaeth Genedlaethol;
  - (c) Ymddiriedolwyr yr Amgueddfa Astudiaethau Natur.

Rhyddhad ar gyfer caffaeliadau o ganlyniad i ad-drefnu etholaethau seneddol

- 9 (1) Mae trafodiad tir wedi ei ryddhau rhag treth pan wneir Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor o dan [Ddeddf Etholaethau Seneddol 1986 \(p. 56\)](#) (gorchymynion sy'n pennu etholaethau seneddol newydd) ac—
- (a) pan fo'r gwerthwr yn gymdeithas etholaeth leol sy'n bodoli eisoes, a
  - (b) pan fo'r prynwr—
    - (i) yn gymdeithas newydd sy'n olynu'r gymdeithas sy'n bodoli eisoes, neu
    - (ii) yn gorff perthynol i'r gymdeithas sy'n bodoli eisoes sy'n trosglwyddo'r buddiant neu'r hawl, cyn gynted ag y bo'n ymarferol, i gymdeithas newydd sy'n olynu'r gymdeithas sy'n bodoli eisoes,
- (2) Pan fo is-baragraff (1)(b)(ii) yn gymwys, mae'r trafodiad tir sy'n rhoi effaith i'r trosglwyddiad a grybwyllir yn yr is-baragraff hwnnw wedi ei ryddhau hefyd.
- (3) Yn y paragraff hwn—
- ystyr “corff perthynol” (“*related body*”), mewn perthynas â chymdeithas etholaeth leol, yw corff (pa un ai'n gorfforedig neu'n anghorfforedig) sy'n gweithredu ar ran y blaid wleidyddol o dan sylw;
  - ystyr “cymdeithas etholaeth leol” (“*local constituency association*”) yw cymdeithas anghorfforedig (pa un a yw wedi ei disgrifio fel cymdeithas, cangen neu fel arall) sydd â'r prif ddiben o hybu nodau plaid wleidyddol mewn ardal sydd neu a oedd yr un ardal, neu'r un ardal i raddau helaeth, ag ardal etholaeth seneddol neu ddwy neu ragor o etholaethau seneddol;

ystyr “cymdeithas etholaeth leol sy’n bodoli eisoes” (“*existing local constituency association*”) yw cymdeithas etholaeth leol yr oedd ei hardal yr un ardal, neu’r un ardal i raddau helaeth, ag ardal etholaeth seneddol flaenorol neu ddwy neu ragor o etholaethau o’r fath yn union cyn y dyddiad perthnasol;

ystyr “cymdeithas newydd” (“*new association*”) yw cymdeithas etholaeth leol y mae ei hardal yr un ardal, neu’r un ardal i raddau helaeth, ag ardal etholaeth seneddol newydd neu ddwy neu ragor o etholaethau o’r fath yn union ar ôl y dyddiad perthnasol;

ystyr “dyddiad perthnasol” (“*relevant date*”) yw’r dyddiad y daw’r Gorchymyn a grybwyllir yn is-baragraff (1) i rym (gweler adran 4(6) o [Ddeddf Etholaethau Seneddol 1986 \(p. 56\)](#));

ystyr “etholaeth seneddol flaenorol” (“*former parliamentary constituency*”) yw ardal a oedd, at ddibenion etholiadau seneddol, yn etholaeth yn union cyn y dyddiad perthnasol ond nad yw mwyach yn etholaeth o’r fath ar ôl y dyddiad hwnnw;

ystyr “etholaeth seneddol newydd” (“*new parliamentary constituency*”) yw ardal sydd, at ddibenion etholiadau seneddol, yn etholaeth o’r fath ar ôl y dyddiad perthnasol ond nad oedd yn etholaeth o’r fath yn union cyn y dyddiad hwnnw.

- (4) At ddibenion y paragraff hwn, mae cymdeithas newydd yn olynydd i gymdeithas sy’n bodoli eisoes os yw unrhyw ran o ardal y gymdeithas sy’n bodoli eisoes wedi ei chynnwys yn ardal y gymdeithas newydd.

Rhyddhad cymdeithasau adeiladu

- 10 (1) Mae trafodiad tir wedi ei ryddhau rhag treth os rhoddir effaith iddo gan neu o ganlyniad i—
- (a) cyfuno dwy gymdeithas adeiladu neu ragor o dan adran 93 o [Ddeddf Cymdeithasau Adeiladu 1986 \(p. 53\)](#) (cyfuno), neu
  - (b) trosglwyddo ymrwymadau rhwng cymdeithasau adeiladu o dan adran 94 o’r [Ddeddf honno](#) (trosglwyddo ymrwymadau).
- (2) Yn y paragraff hwn, mae i “cymdeithas adeiladu” yr ystyr a roddir i “building society” gan adran 119(1) o [Ddeddf Cymdeithasau Adeiladu 1986 \(p. 53\)](#).

Rhyddhad cymdeithasau cyfeillgar

- 11 (1) Mae trafodiad tir wedi ei ryddhau rhag treth os rhoddir effaith iddo gan neu o ganlyniad i—
- (a) cyfuno dwy gymdeithas gofrestredig neu ragor o dan adran 82 o [Ddeddf Cymdeithasau Cyfeillgar 1974 \(p. 46\)](#) (“Deddf 1974”) (cyfuno a throsglwyddo ymrwymadau),
  - (b) trosglwyddo ymrwymadau o dan yr adran honno,
  - (c) cyfuno dwy gymdeithas gyfeillgar neu ragor o dan adran 85 o [Ddeddf Cymdeithasau Cyfeillgar 1992 \(p. 40\)](#) (“Deddf 1992”) (cyfuno cymdeithasau cyfeillgar),
  - (d) trosglwyddo ymrwymadau cymdeithas gyfeillgar o dan adran 86 o [Ddeddf 1992](#) (trosglwyddo ymrwymadau gan gymdeithas gyfeillgar neu iddi), neu

- (e) trosglwyddo ymrwymïadau cymdeithas gyfeillgar yn unol â chyfarwyddyd a roddir gan yr awdurdod priodol o dan adran 90 o Ddeddf 1992 (pŵer awdurdod priodol i roi effaith i drosglwyddo ymrwymïadau).

- (2) Yn y paragraff hwn—

mae i “awdurdod priodol” yr ystyr a roddir i “appropriate authority” gan adran 119 o Ddeddf 1992;

mae i “cymdeithas gyfeillgar” yr ystyr a roddir i “friendly society” gan adran 116 o Ddeddf 1992;

mae i “cofrestredig”, mewn perthynas â chymdeithas, yr ystyr a roddir i “registered” gan adran 111 o Ddeddf 1974.

Rhyddhad cymdeithasau cydweithredol a chymdeithasau budd cymunedol a rhyddhad undebau credyd

- 12 (1) Mae trafodiad tir wedi ei ryddhau rhag treth os rhoddir effaith iddo gan neu o ganlyniad i—
- (a) cymdeithas gofrestredig yn trosglwyddo ei hymrwymïadau i gymdeithas gofrestredig arall yn unol ag adran 110 o [Ddeddf Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014 \(p. 14\)](#) (“Deddf 2014”) (trosglwyddo ymrwymïadau rhwng cymdeithasau),
  - (b) trosi cymdeithas gofrestredig yn gwmni yn unol ag adran 112 o Ddeddf 2014 (trosi cymdeithas yn gwmni, cyfuno â chwmi etc.),
  - (c) cyfuno cymdeithas gofrestredig gyda chwmi yn unol â’r adran honno, neu
  - (d) trosglwyddo gan gymdeithas gofrestredig ei holl ymrwymïadau i gwmni yn unol â’r adran honno.
- (2) Yn is-baragraff (1), ystyr “cymdeithas gofrestredig” yw cymdeithas gofrestredig o fewn yr ystyr a roddir i “registered society” gan adran 1(1) o Ddeddf 2014, ond ym mharagraffau (b) i (d) o’r is-baragraff hwnnw nid yw’n cynnwys cymdeithas a gofrestrwyd fel undeb credyd o dan y Ddeddf honno yn rhinwedd adran 1 o [Ddeddf Undebau Credyd 1979 \(p. 34\)](#) (“Deddf 1979”).
- (3) I’r graddau y mae’n berthnasol i undeb credyd, mae is-baragraff (1)(a) yn cael effaith fel pe bai’r cyfeiriad at adran 110 o Ddeddf 2014 yn gyfeiriad at yr adran honno fel y mae’n cael effaith yn ddarostyngedig i adran 21 o Ddeddf 1979 (darpariaethau ychwanegol yn ymwneud â chyfuno a throsglwyddo ymrwymïadau).